

“Iată stau la ușă și bat. De va auzi cineva glasul Meu și va deschide, voi intra la el, și voi cina cu el și el cu Mine” (Apocalipsa 3, 20)

Numărul 176 (2017), Duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci
(Convorbirea lui Iisus cu Nicodim)

Evanghelia: Ioan 3, 13-17

Zisa-a Domnul: Nimeni nu s'a suit la cer, decât Cel Care S'a pogorât din cer, Fiul Omului, Cel ce este în cer. Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, tot așa trebuie să Se înalțe Fiul Omului, pentru ca tot cel ce crede într'Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică.

Că într'atât a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, pentru ca tot cel ce crede într'Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Că Dumnezeu nu L-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci pentru ca lumea să se mântuiască printr'Însul.

Nașterea din nou în Duh

Arhimandrit Zaharia Zaharou

În Vechiul Testament Dumnezeu a vorbit poporului Său prin gura Prorocului Iezechiel: “Lepădați de la voi toate păcatele voastre cu care ați greșit și vă faceți o inimă nouă și un duh nou. De ce să muriți voi, casa lui Israel?” Și iarăși: “Vă voi da inimă nouă și duh nou vă voi da.” Iar împăratul David s-a rugat Domnului astfel: “Inimă curată zidește întru mine și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele.” Prorocii din vechime știau că omul nu se poate naște întru împărăția lui Dumnezeu, dacă nu dobândește mai întâi un duh nou și o inimă nouă – “inima adâncă”, cum o numește Părintele Sofronie, care este de mare preț înaintea lui Dumnezeu.

Această naștere din nou schimbă din temelii viața omului, reînnoindu-i întreaga ființă. Ea este însoțită de simțiri și cugete noi, dumnezeiești, de o nouă însuflare și de o dragoste arzătoare pentru Sfânta Scriptură. Părintele Sofronie o aseamănă cu “Big Bang-ul” despre care vorbesc astronomii zilelor noastre, căci omul trece de la realitatea pământească la realitatea cerească, în care duhul său este răpit de Duhul

*)Texte preluate din ediția jubiliară a Sfântului Sinod, 2000, citată pe scurt: Biblia Bartolomeu

lui Dumnezeu. Însă dacă nu va izbuti să-și afle adâncul inimii, nu va pătrunde nicio dată în tărâmul Duhului și nu va putea cunoaște tainele Lui.

În Noul Testament, Hristos vorbește cu Nicodim despre nașterea din nou în Duh. Taina aceasta este însă de nepătruns pentru învățătorul de lege, care îi cere Domnului să-i deslușească înțelesul cuvintelor Sale. Domnul îi răspunde: “Vântul suflă unde voiește și tu auzi glasul lui, dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce. Astfel este cu oricine e născut din Duhul.”

Văzând că Nicodim încă nu înțelege, Domnul îl mustră ușor: “Dacă v-am spus cele pământești și nu credeți, cum veți crede cele cerești?” Apoi îi descoperă în chip lămurit că El este Mesia, Omul “Care S-a pogorât din ceruri” și Cari trebuie să Se înalțe precum odinioară șarpele înălțat de Moise în pustie spre tămăduirea fiilor lui Israel: “Și după cum Moise a înălțat șarpele în pustie, așa trebuie să se înalțe Fiul Omului.”

Convorbirea dintre Hristos și Nicodim, ca de altfel întreaga Evanghelie după Ioan, ne arată că omul poate cunoaște adevărurile dumnezeiești numai din cercare, iar pentru aceasta trebuie să facă un experiment. Trebuie să guste adevărul, căci nu poate pătrunde cu mintea necercetatele căi ale Duhului, și cu atât mai puțin firea Lui cea dumnezeiască: omul poate cunoaște numai lucrarea Duhului în viața sa. “Vino și vezi”, îl îndeamnă Filip pe Natanael. “Încearcă tu însuși acest lucru și vezi ce se întâmplă.” Acesta este și îndemnul pe care Domnul i-l adresează lui Nicodim. Numai schimbarea vieții sale prin încredințarea lăuntrică că “s-a mutat de la moarte la viață” îl poate convinge și întări întru Adevăr.

Înnoirea și renașterea omului sunt țelul de căpătâi ale Evangheliei lui Hristos. Sfântul Petru, de pildă, vorbește despre nașterea din nou “nu din sămânță stricăcioasă, ci din nesticăcioasă, prin cuvântul lui Dumnezeu cel viu și care rămâne în veac”. Iar Sfântul Pavel adeverește că omul duhovnicesc, omul care s-a născut din nou, nu poate fi judecat de nimeni și de nimic din lumea aceasta; însă, fiind duhovnicesc, el are puterea să judece toate lucrurile. Într-adevăr, duhul omului care a fost renăscut în Hristos poate “măsura” întreg pământul într-o singură mișcare.

Domnul ne cere să împlinim lucruri care pentru mintea noastră omenească pot părea lipsite de noimă. De pildă, El ne poruncește să ne urâm pe noi înșine și însăși viața noastră, dacă vrem să fim ucenicii Lui. Țelul acestor porunci aspre este însă unul ceresc și mântuitor, căci sunt menite să ne călăuzească la renașterea întru viața cea veșnică. Când ființa noastră se pătrunde de veșnicie, întrezărim primele semne ale acestei nașteri din nou. În primul rând, ne împăcăm cu Dumnezeu și nu ne mai temem de El, ci îl iubim ca pe un Tată, ca pe Binefăcătorul și Mântuitorul nostru. Sfântul Antonie cel Mare a fost întrebat odată de un alt nevoitor al pustiei: “Cum de s-a mărit numele tău între oameni mai mult decât al meu, deși eu mă ostenesc mai

mult decât tine?” La care Sfântul a răspuns: “Pentru că îl iubesc pe Dumnezeu mai mult.”

În al doilea rând, **ne împăcăm cu semenii noștri, trăind în pace și înțelegere cu tot omul.** Sfântul Apostol Pavel spune: “Iertați unul altuia, precum și Dumnezeu v-a iertat vouă, în Hristos.” Dobândind noi înșine iertare, putem ierta cu ușurință și celorlalți. Nu-l mai vedem pe aproapele nostru ca pe o amenințare, ci precum îl vede Dumnezeu, ca pe una din frunzele unui copac uriaș, membrul unei mari familii. Fiecare semen al nostru este un dar al lui Dumnezeu pentru noi, de aceea se cuvine să-l mulțumim Domnului pentru frații noștri și pentru darurile pe care le-a revărsat asupra lor.

În al treilea rând, **ne împăcăm cu viața noastră.** Nu ne mai tulburăm și nu ne mai facem griji pentru ce se va întâmpla cu noi, fiindcă ne încredințăm pe noi înșine cu nădejde proniei lui Dumnezeu. Hristos ne-a făgăduit că nici un fir de păr din capul nostru nu va cădea fără știrea Lui. El ne poartă de grijă mai mult decât păsărilor cerului, care nu duc lipsă de nimic, căci Tatăl Ceresc le hrănește și le ocrotește. În acest chip ne păstrăm pacea, oricâte greutăți ne-ar aduce viitorul, pentru că ne punem toată nădejdea în Dumnezeu, Care neîncetat veghează asupra noastră în marea Sa iubire de oameni.

În al patrulea rând, **ne împăcăm cu noi înșine.** Fiind pe deplin împăcați cu Dumnezeu și știind că veșnicia a început să ne ocârmuiască viața, ne împăcăm acum cu însăși ființa noastră. Firea nu ne mai este dezbinată în chip tragic, diferitele puteri ale sufletului încetează să ne mai tragă în direcții opuse. Trupul, mintea și inima, toate mădularele și simțurile noastre lucrează în desăvârșită armonie, căci Dumnezeu ne-a dat puterea să trecem zidul firii noastre căzute și să nu mai viețuim nouă înșine, ci lui Hristos Care sălășluiește în noi. Astfel ne împăcăm cu noi înșine, pentru că El ne-a tămăduit și ne-a readus la comuniunea cu El.

Nenumărate și negrăite sunt manifestările vieții veșnice, atunci când ea începe să se reverse din belșug în inima noastră! Totuși, chiar și cele mai înalte daruri duhovnicești și cea mai adâncă pace nu sunt decât chezașia vieții dumnezeiești, de care ne vom împărtăși pe deplin în veacul viitor. Primind pregustarea celor ce vor să fie, petrecem în nădejdea vie și în așteptarea unor lucruri încă și mai mari. O astfel de nădejde ne ajută nu doar să viețuim în chip înțelept aici pe pământ, dând înțâietate celor netrecătoare față de cele vremelnice, ci ea însăși poartă mărturie vieții veșnice care deja s-a sălășluit întru noi.

Sursa: **Arhimandrit Zaharia Zaharou**, “*Adu-ți aminte de dragostea cea dintâi*” (Apoc. 2, 4-5). *Cele trei perioade ale vârstei duhovnicești în teologia Părintelui Sofronie*, Editura Doxologia, 2015

Vitamine duhovnicești

Iertarea este o parte integrantă a iubirii

Dragostea iartă celui păcătos. Și **acuma vă spun că iertarea nu este un procedeu. Iertarea este o parte integrantă a iubirii.** Dacă de câteva ori m-am dus la duhovnicul meu când am făcut vreo boroboacă și am cerut iertare, mi-a spus: “Părinte Rafail, ești iertat înainte să ceri, dar dacă ești așa, noi cum putem să trăim cu tine?” **Iertarea este data înainte să o cerem.** “Dumnezeu este dragoste”, zice Apostolul. Putem să zicem: “Dumnezeu este iertare.” Iertarea este deja dată, noi trebuie să ne-o însușim, trebuie să ne ridicăm la vrednicia acestei iertări, și atunci vom vedea cum iertarea face parte integrantă din iubire. Așa trebuie să devenim și noi. În sensul acesta iertarea se poate înțelege ca vocație a omului, adică să învățăm să devenim precum este Dumnezeu nostru, să învățăm să împărtășim aproapelui nostru ceea ce și noi dorim să primim de la Dumnezeu, ba și de la aproapele. Sau, cum ne spunea starețul într-o cuvântare în Duminica de dinainte de Post, Duminica Iertării: “Noi ca oamenii nu putem să nu păcătuim unul împotriva celuilalt, dar datoria noastră este să ne iertăm unii pe alții și să ne reluăm, să continuăm, călătoria pocăinței și a mântuirii”.

Sursa: **Ieromonahul Rafail Noica**, *Cultura Duhului*, Editura Reîntregirea, p. 120-121

Să compătimentești pe aproapele tău nefericit, fiindcă știi tu însuși ce înseamnă suferința

Crucea este blestemul cel mare, este pedeapsa cea mai grozavă, cea mai înjositoare, destinată celor mai răi nelegiuți. Or, Dumnezeu, în mila Lui, a luat asupra Lui acest blestem și din ea a făcut cinstea cea mai mare, căci crucea este semnul Fiului Omului; este semn de binecuvântare, armă de nebiruit împotriva diavolului. De ce el e nebiruit? Pentru că-i arma diavolului. Diavolul zice: “Dacă nu faci cum zic eu, te voi chinui și te voi omorî”. Chinul și moartea sunt crucea, pe care Dumnezeu le-a preschimbat în arma noastră de mântuire. De aceea ea este armă de nebiruit, pentru că aceasta era arma cea dintâi a celui rău. Dar Dumnezeu a sfințit-o și i-a dat putere asupra celui rău. (...) Crucea, suferința și durerea pot fi mântuirea. (...) Văzând în tine suferința, slăbiciunea, păcatul tău, poți să înțelegi pe păcătos, pe aproapele tău; poți să compătimentești pe aproapele tău nefericit, fiindcă știi tu însuși ce înseamnă suferința, ce înseamnă păcatul sau slăbiciunea. De aceea și Biserica ne învață nu să ne închidem și să ne ascundem, ci să ne deschidem și să ne spovedim. Acesta este unul din aspectele ascezei, adică acela prin care vedem ce este în noi ca să înțelegem apoi pe aproapele nostru.

Sursa: *Celălalt Noica – Mărturii ale monahului Rafail Noica însoțite de câteva cuvinte de folos ale Părintelui Symeon*, ediția a 4-a, Editura Anastasia, 2004, p. 81-82